

Emperyalizme ve kapitalizme
karşı savasmayı uygun gören
bir doktrini izleyen insanlarız.

SÖMÜRÜCÜLÜĞE KARŞI

SAVAS

HAFTALIK TOPLUMCU GAZETE

Yıl : I Sayı : 16 9 Şubat 1966 Fiyatı : 50 Kuruş

Sahibi :
ERDOĞAN GÖNÜLLER
Genel Yayın Yönetmeni :
ATTİLÂ AŞUT
Sorumlu Yönetmeni :
İBRAHİM ÖZDEMİR
Yonetim Yeri : Uzunsokak, 96
Yazışma adresi :
P. K. 80 - TRABZON
Baskı : "Hâkimiyet," Basimevi

CEVAP VERECEK BİR SORUMLU YOK MU?

Gazetemizin yayınıni engelliyan partizan zihniyet, Anayasamızı yıpratma çabası içindedir—Yeni Valimizi bu konuda uyanık olmaya çağrıriyoruz !

5 Ocak 1966 günlü sayımızda, Gazetemizin yayınıni kanunsuz olarak durdurulnara kimi sorular yöneltmiş ve bu soruların yanıtlanmasıyla gerçeğin gün ışığına çıkacağını belirtmiştık.

Aradan geçen bir aylık süre içinde sorumlular, davranışlarını haklı çıkaracak herhangi bir açıklama yapmaktan ti-

tizlikle kaçınmış ve böylece konuyu ört-bas ederek unutturabileceklerini sanmışlardır!

Oysa konu, sanıldığı

ölçüde basit ve vurdumduymazlıkla geçiştirilebilecek soydan değildir. Anayasanın güvenliği altındaki bir gazete, partizan yöneticilerimin gayretkeşliği ile dört hafta yayından alakonulmuş, basın özgürlüğüne ağır bir darbe vurulmuştur. Bunun hesabını kim verecektir?

Söz konusu yazımızda, iki nokta üzerinde önemle durmuştuk:

1 - Sanat Enstitüsü mezunları Sorumlu Yönetmenlik yapamazlarsa, Trabzon'da yayınlanan üç günlük gazeteye, yüzbinlerce lira tutarındaki resmi ilân, kanunsuz verilmiştir.

2 - Sanat Enstitüsü mezunlarını Sorumlu Yönetmenlik yapmaktan alakoyan herhangi bir karar, yetkili kurullardan çıkmamışsa, bu durumda «SAVAS»ın yayınına engel olanlar, Anayasamızı açıkça çiğnemişlerdir!

Bu iki şıktan hangisinin doğru olduğunu açıklamak, yöneticilerimizin görevidir.

Biz, Trabzon Basınının örnekler vererek, Sanat Enstitüsü mezunlarının Sorumlu Yönetmenlik yapabileceklerini daha önce tanıtladık. Bu-

nun tersini doğrulamak ise yöneticilerimize düşer.

Yeni Valimiz Sayın Fahrettin Akkutlu'dan rica ediyoruz. Konunun üzerine titizlikle iğilsin ve gerçeği halkoyuna açıklasın. Keyfi davranışlarla Anayasa kurumlarını işlemez duruma getirmeye kimsenin gücü yetmiyecektir.

Uğradığımız saldırımı, karşılığını göründeyede, bu konunun ardını bırakmıyacağız. Biline!

NASIR

Git efendi, hançerlenmiş yaramı
Eşleyip tazeleme bu sırı,
Köyüm yolsuz, ben kanunsuz yaşarım,
Utan da şu asıra bak asıra!

Demek vekilimsin, vay benim başım!
Yediğin her yemek, bir yıllık aşım,
İctiğin her kadeh, dolu gözyaşım,
İşlediğin kusura bak kusura!

Alemim fezaya gittiği günde,
Dermanı alınmış dert dolu bende,
Başkasının toprağının üstünde
Sarındığım hasıra bak hasıra!

De şimdî, yaşamak denir mi buna
Ahîrda doğurur gelinim Suna,
Ağaların çıkarları uğruna,
Köy dolusu esire bak esire!

Ne demek oluyor bilginiz çoksa,
Biminiz aç olur, birimiz teksa,
İstemem, değişsin bu düzen, yoksa...
Ellimdeki nasıra bak nasıra!

AŞIK İHSANÎ

NOKTA

KİM YUTAR ?

M.T.T.B. binası önündeki devrim şehidi Turan Emeksiz'in büstü, bayram günü parçalanmış.

Ba işi yapan, Hüseyin Semerci adında biri. Olaydan sonra Semerci'nin akıl hastası olduğu anlaşılmış.

Eşek ile semeri bir yana bırakalım.

Tüm olaylardan sonra suçlular, akıl hastası oluyor. Bunların hasta olduklarını, suç işlemeyen önce bir anlaşaklı!

Öyle ya, önceden hepsi akıllı satıyor kendini.

Diii mi efendim?

Numan BEYAZIT

SOSYALİZM ÜSTÜNE

(1)

MUSTAFA DUMAN

«...Barış, ancak sosyalizmle gerçekleştirilebilir. İşte bu sebepten vardığımız sonucu şunu olacaktır: Ya sosyalizm, ya da insanlığın sonu gelmeyen savaşlarla mahvi.»

G. B. ve P. R.

Fransızca bir sözcük tür «Socialisme»... «Social» sözcüğünden türer. O da «Société» sözcüğünden türemistir. Türkçe'de bu sözcükler sırasıyla «toplumculuk», «toplumsal» ve «toplum» sözcükleriyle karşılanır. «Socialisme», «Sosyalizm» olarak geçmiştir Türkçe'ye. Dilimizdeki karşılığı olan «toplumculuk» sözcüğünden çok «sosyalizm» olarak kullanılmaktadır.

SOSYALİZM NEDİR?

Bugüne degen türlü tanımları yapılmıştır sosyalizmin. Örneğin, George Bourgin «üretici güçlerin belli bir gelişme düzeyinden sonra kaçınılmaz bir duruma gelen ve ortaya çıkan tarihî bir toplum şeklidir» diye tanımlar sosyalizmi. İngiliz Filozofu Bertrand Russel'in tanımı şöyle: «Sosyalizm, demokratik bir yönetim altında, toprağın ve anamalon (kapital) ortak mülkiyetle bağlı kalmasıdır.» E. Vandervelde de şöyle tanımlar sosyalizmi: «Sosyalizm, sosyal çalışmanın, kamu hukuku dernekleri şeklinde toplanmış, çalışanlar tarafından örgütlenmesidir.» Pierre Rimbert'in tanımı ise şu: «Sosyalizm, üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti, bu araçların demokratik yönetimi ve üretimin ihtiyaçları karşılamaya yönelikdir.»

Daha birçok düşünür, sosyalizmi tanımlamıştır. Bunlar arasında şüphesiz ayrılıklar vardır. Fakat bir noktada bu tanımların hepsi birleşmektedir. İnsan e-

meğinin insan tarafından sömürülmemesine karşı olmak...

SOSYALİZM NEDEN VE NASIL ORTAYA ÇIKTI?

Sosyalizmin neden ortaya çıktığı sorusunu yanıtlamak için tarihin geçmiş çağlarından bugüne degen süregelen toplum çatışmalarına bakmamız gereklidir. İnsanlar, doğaya (tabiat) certain bir savaş açtıklarından bu yana, toplum tarihi sınıf çatışmalarıyla doludur. (Efendi-köle çatışmaları...)

Doğanın insanlar tarafından işlenmesi bir emek harcanmasını gerektirir. Toprağı işlemek, madenleri işlemek, yiyecek bulmak... Yapılan çalışmalar birer emek hareketidirler. İşte insanlar emek harcayıp iş görmeye ve bu işin sonunda doğadan yararlanmaya başladıkları süreden bu yana insan emeği sömürülmüştür. Bunun geneliksel tarih sırası şyledir:

- 1) Kölelik
- 2) Feodalite
- 3) Kapitalizm

Bu üç şekil, insanların tarihinde biribirini izlemiş ve tümüne birden «Emperyalizm» denmiştir. Çağımızda emperyalizm en yüksek aşamasına, kapitalizm basamağına yükselmiştir.

İnsan emeği sömürümeye başlandığından bu yana sömürenler ve sömürülenler gizli, ya da açık çatışma durumundadırlar. Uluslar arasındaki çatışmaların nedenleri de bu temele da-

yanır. Yeni köleler, yeni kaynaklar, yeni pazarlar bulma düşüncesi, insanlık tarihini dolduran savaşların asıl nedenleri değil mi?

Çağımızda sosyalizm, endüstrinin makineleşmesi, insan emeğine duyulan gereksinmenin azalması ve böylece çalışan sınıfların aç kalması ile ortaya çıkan 19. yüzyıl sosyalizminin devamı ve gelişmiş şeklidir. İngiliz sosyalizminin kuruucusu Robert Owen'in dediği gibi «makineler, insanları ezmek için değil, insanların yararına kullanılmalı» idi. Böyle olmadı. 19. yüzyılda gelişen makinelî endüstri, toplumları ister-istemey iki ayrı sınıfa ayırdı. Makinelî endüstriyi ellerin-

de bulunduran tekeller ve tröstler, çalışanları çeşitli yollarla sömürerek zenginleştiler-Bu arada işçiler gibi zanaatçılar ve küçük esnaf da ezildi-Böylece sömürücü ve gün geçtikçe zenginleşen sınıfın karşısında, sömürülerek yoksullaşan bir sınıf meydana geldi. Bu ayrılışı önlemek, kapitalist düzende mümkün olamaz. Bu durumu gören, bu durumun gelecekte ortaya çıkaracağı sorunları inceleyen Marx, Engels ve Owen, buna karşı sosyalizmi ortaya attılar. Sosyalizm aslında, tarihin ilk çağlarından o güne degen çeşitli görünüşlerde vardı ama, asıl şeklini ve kişiliğini kazanması, bu üç düşünlürle başlar.

SAHİPSİZ ÖĞRETMENLER

Atatürk'ü kuşaklar yetiştirmeye görevini yine getirmeye çalışan yurtsever öğretmenlere karşı son zamanlarda girişilen baskı hareketleri, bütün aydınları kaygılandıracak bir aşırılığa varmış bulunmaktadır. Aşağıda, «Sahipsiz Öğretmenler»e yapılan sayısız haklılıkların yalnızca birkaçını, örnek olarak okurlarımıza sunuyor ve Türkiye'nin devrimci güçlerini, bu yiğit savaşçıların yanında olmaya çağrıyoruz.

«SAVAŞ»

- Samsun İlköğretim Müfettişlerinden Ahmet Nuri Macit, Köy Enstitüsü rozeti taktığı ve gazetelerde yazı yazdığı için, görevinden alınarak Malatya'da bir ilkokula öğretmen olarak verilmiştir.
- Samsun 19 Mayıs Lisesi Felsefe Öğretmeni Nâzım Bayata'nın öğrencilerle teması «tehlikeli» görülmüş ve genç öğretmen meslekten ihraç edilmiştir.
- Kayseri Hacılar Ortaokulu Müdürü Mehmet Koç, yurt gerçeklerini dile getirdiği «Bozuk Düzen» adlı kitabından dolayı kovulstmaya uğramış, Kayseri Savcısı 141. maddeyi işleterek hükümcü öğretmeni tutuklamak istemiştir.
- Kayseri İlköğretim Müfettişlerinden Hidayet Taştekin, devrimci tutum ve davranışları yüzünden Bakanlık emrine alınmıştır.
- Gericilerin tertibi sonunda «komünizm propagandası yaptığı» gerekçesiyle yargılanan Akçaabat Öğretmenler Derneği Başkanı Cemal Durgun, Mahkeme de akladığı halde, Tunceli'nin bir köyüne sürülmüştür.
- Erzurum Yavuz Selim İlköğretim Okulu Öğretmenlerinden Sait Çiltaş, köylüden «halk» diye söz açtığı için komünizm suçundan Mahkemeye verilmiş, iki kez beraat ettiği halde Karadeniz Ereğlisi Ortaokuluna sürülmüştür.